

SPOREN VAN HET MYSTERIE

FRANCISCAANS STUDIECENTRUM ZOEKT SPOREN VAN HET MYSTERIE IN ACTUELE KWESTIES (INAUGURELE REDE IN HET KORT)

Franciscus werd ooit geroepen het vervallen huis van Christus te herstellen. Hij begon met het herstellen van kerkjes, maar dat werd uiteindelijk een herstel van het 'huis' van de aarde en van de samenleving. Het Franciscaans Studiecentrum (FSC) pakt deze roeping op door de vraag te stellen naar het goede leven in onze natuurlijke en sociale omgeving. De reclame, de wetenschap en de politiek proberen het goede leven voor te stellen als een probleemloos 'Zwitserleven'. Franciscus zocht het in een bezitloos leven, met het oog gericht op het mysterie van het volmaakte in de gebreken. Hij herstelde de spirituele werkelijkheid van het mysterie, dat is het huis van Christus waarin ook de mens écht thuis is.

In navolging van Franciscus probeert het FSC in actuele kwesties als armoede, zorg, leiderschap, en duurzaamheid sporen te vinden van de helende werking van

het mysterie. Problemen waar wij als samenleving tegenaan lopen blijken namelijk steeds onlosmakelijk verbonden te zijn met het leven zelf. En het leven, dat geen probleem is maar een mysterie, is in staat door alle gebreken heen te groeien en het onverdeeld goede te doen oplichten.

Ieder weldenkend mens beschouwt armoede – dit is het lijden aan gebrek: economisch, sociaal, ecologisch, politiek, et cetera – als niets anders dan ellende. De vraag of er iets goeds uit kan voortkomen wordt niet gesteld, en mág ook niet gesteld worden. Kenneth Wolf bekritiseert de armoede van Franciscus omdat hij 'niet echt arm' zou zijn geweest. David Burr echter schrijft dat Franciscus en zijn broeders en zusters 'een aantrekkelijke vorm van arm zijn' hebben ontwikkeld. Helpen wij armen, mensen als wij, hun leven enkel en alleen als problematisch te mogen zien? Ook de zorg wordt in onze samenleving bijna exclusief benaderd als het oplossen van problemen. Maar is zorg niet eerst en vooral het zien van de mens in zijn en haar gebrekkigheid? Een wond wordt verzorgd

Fresco La Verna

door hem de ruimte en de tijd te geven zélf te genezen; hoe het lijf dat doet is verborgen in het mysterie van het leven. En als een wond niet te genezen is, wil dat nog niet zeggen dat het leven niet onverdeeld goed kan zijn. Verantwoordelijk leiderschap is méér dan effectief leiding geven. Als Franciscus de arme zusters een 'levensvorm' geeft, zegt hij niet wat ze moeten doen of laten, maar zegt hij toe hen 'met nauwgezette zorg en bijzondere aandacht' te zullen volgen (LevAZ): de zusters zijn zelf heel goed in staat te besluiten wat ze moeten doen en laten. En duurzaamheid, ten slotte, is niet vasthouden aan het leven dat wij leiden, maar vasthouden aan het leven dat wij zouden willen leiden, ook al moeten wij daarvoor veel van het oude leven opgeven.

Problemen staan nooit los van het leven zelf, en hun oplossing is vaak een bijeffect van het leiden van het nieuwe leven. Het

leven zelf is geen probleem, maar een mysterie, dat niet moet worden opgelost, maar geleid, verzorgd, verduurd en losgelaten. Het mysterie is dan ook niet een nog onopgelost probleem, maar een positieve realiteit, die zich soms als probleem voordeet. Het is als een pijn, die je alvorens deze te bestrijden moet voelen, om te weten wat er speelt.

Als we het mysterie zoeken, moeten we ons richten op relaties, bijvoorbeeld zoals die in verhalen van mensen aan het licht komen. Het mysterie is het perspectief vanwaar het licht komt, de zon die in het verhaal opgaat. Het verhaal vertelt dat de situatie is zoals die is, maar ook anders kan zijn. Het belang van het verhaal is niet dat het goed afloopt en alle gebreken verdwijnen, maar dat de luisteraar de werkelijkheid als een mogelijkheid ziet, die de situatie overstijgt en in zuivere verhoudingen zet. Dan kan de luisteraar geraakt worden, en bewogen om onmiddellijk te handelen: "Vooruit, ga het voor Mij herstellen!"

Alle verhalen van en rond Franciscus draaien rond een leven dat in het teken staat van het mysterie van de evangelische volmaaktheid. Als hij bijvoorbeeld inziet dat de breuk met zijn vader tot een leven in armoede leidt, dan beschouwt hij dat niet als een probleem, maar als leven volgens de 'allerheiligste armoede' van Christus. Hij ondergaat het gebrek, maar ziet ook de rijkdom die in zijn armoede schuilt. Het mysterie verschijnt in de volmaaktheid die zijn leven overstijgt en in zuivere verhoudingen zet.

Willem Marie Spielman ofs